

PROTOKOL

sastanka mješovite komisije za međunarodni cestovni prijevoz

Republike Slovenije i Bosne i Hercegovine,

Ljubljana 3. i 4. oktobar 2023.

Sastanak mješovite komisije za međunarodni cestovni prijevoz održan je 3. i 4. oktobra 2023. u Ljubljani. Sastav delegacija obiju strana nalazi se u prilogu ovog zapisnika.

Prije usvajanja dnevnoga reda istaknuta je obostrana spremnost za rješavanje svih eventualnih problema u oblasti cestovnog prijevoza.

Dnevni red:

1. Razmjena statističkih podataka
2. Prijevoz putnika
3. Prijevoz roba
4. Ostalo

Ad 1) RAZMJENA STATISTIČKIH PODATAKA

Delegacije su razmijenile informacije o robnoj razmjeni između država, s posebnim naglaskom na prijevoz roba.

Slovenska strana je sa zadovoljstvom naglasila da su trgovinski odnosi između dviju država jako dobri, dinamični i raznovrsni. BiH je ciljna država slovenske razvojne saradnje i značajno pridonosi ekonomskom rastu i razvoju. Podaci o robnoj razmjeni pokazuju izraziti rast robne razmjene, koji već prelazi 1,5 mrd EUR (u 2022. godini +17,1%; iznos 1,77 mrd EUR, od toga izvoz u BiH 976,8 mil €). U prvoj polovici 2023. zajednička robna razmjena dosegla je 889 mil EUR; od toga je bila vrijednost izvoza 503,7 mil EUR (+3%) i vrijednost uvoza 385,3 mil EUR (-4%). U 2022. BIH je bila na petom mjestu kao vanjskotrgovinski partner Republike Slovenije.

Bosanskohercegovačka strana se složila s konstatacijom da se posljednjih godina bilježi trend rasta robne razmjene. Predani su statistički podaci o robnoj razmjeni koji su jako slični podacima predstavljenim od slovenske strane. Naglašeno je da je u 2022. zabilježen izuzetni rast robne razmjene i to prvenstveno drvne industrije, ali i da je to bila posebna godina te da se u budućnosti može očekivati pad, kao što to već i pokazuju trenutni podaci.

Ad 2) PRIJEVOZ PUTNIKA

Slovenska strana je izvijestila da je kod prijevoza putnika u Republici Sloveniji 2023. došlo do nekoliko promjena, a posebno na području nadzora provedbe održavanja međunarodnih linija i to u želji da se poveća sigurnost kako vozača tako i putnika. Slovenska delegacija je ukratko rezimirala zaključke zajedničkog ciljanog nadzora, koji je obavljen 13. aprila 2023. od strane Inspektorata RS za infrastrukturu u saradnji s Evropskim organom za rad ELA (European Labour Authority), a učestvovali su i predstavnici policije, FURS-a (Finansijska uprava), cestovni nadzornici DARS-a, IRSD (Inspektorat RS za rad), Ministarstva za infrastrukturu i EK (DG MOVE). U obavljenim nadzorima utvrđeno je mnogo kršenja. U nastavku je Inspektorat predstavio pregled glavnih kršenja i to kod prijevoza putnika u periodu nadzora. Od očekivanih

48 autobusa liniju je zaista izvelo samo 5 autobusa. Dakle, jedan je od većih problema to da se linije uopće ne održavaju. Osim navedenog utvrđeno je da se određene linije ne održavaju autobusima već kombijima (kombi prijevozi), što je u suprotnosti s izdanom dozvolom, ali i sa zakonom. Problem je također i neispunjavanje uslova za dobivanje licence. U skladu s navedenim proveden je i nadzor u sjedištima poduzeća koja su bila predmet nadzora na cesti.

U nastavku je slovensko ministarstvo predstavilo neke mjere usvojene u sektoru održavanja međunarodnih autobusnih linija na temelju utvrđenog od strane nadzornih organa, i to;

- Veći nadzor priloženog režima vožnji kod predaje zahtjeva za izdavanje dozvole. Režim vožnji, koji mora biti priložen zahtjevu za izdavanje dozvole, mora sadržavati podatke o tome koji prijevoznik održava liniju na tačno određeni dan i na tačno određeni odlazak. Kod održavanja međunarodne linije mora slovenski prijevoznik sudjelovati sa srazmjernim udjelom.
- Prijevoz se može privremeno obustaviti uz suglasnost svih sudjelujućih prijevoznika shodno nacionalnom zakonodavstvu ugovornih strana.
- Opisan je i postupak kod zahtjeva slovenskoga prijevoznika za trajno obustavljanje linije odnosno u slučaju kad je dozvola oduzeta. U slučajevima kad slovenski prijevoznik zatraži trajnu obustavu prijevoza odnosno kad mu je dozvola za izvođenje prijevoza oduzeta, stranom se prijevozniku koji sudjeluje u održavanju takvih linija daje rok od tri mjeseca za pronalaženje novog slovenskog prijevoznika, a zatim još dva mjeseca za okončanje postupka za oba prijevoznika dobivanjem dozvole.

Bosanskohercegovačka strana se slaže da je potrebno pregledati koje autobusne linije se zaista održavaju te u slučaju neodržavanja linije, istu ukinuti. Isto tako je potrebno povećati nadzor nad linijskim prijevozima koji se obavljaju kombijima (vozila 8+1).

Slovenska strana je predložila redovitu razmjenu informacija između oba nadležna inspektorata, što je bosanskohercegovačka strana pozdravila. Dogovoreno je da se obje strane redovito obavještavaju o svim kršenjima preko obaju nadležnih inspektorata. S obzirom na to da se nadzor na obje strane provodi i od strane drugih nadzornih organa (finansijske uprave, policije), dogovoreno je da se svi podaci prikupe i posreduju preko oba inspektorata i da se recipročno stalno razmjenjuju. Obje strane su se složile da je potrebno nastaviti s nadzorom.

Zaključak: Inspektorati obiju strana redovito razmjenjuju informacije o utvrđenim nepravilnostima.

Bosanskohercegovačka strana se ne slaže sa zahtjevom slovenske strane da se prilikom predaje zahtjeva za izdavanje dozvola, mora priložiti režim održavanja koji sadrži podatke o tome koji prijevoznik održava određenu liniju na tačno određeni dan i tačno određen odlazak i da to treba da bude sastavni dio dozvole.

Nakon duže diskusije o mogućim uzrocima za nepostojanje interesa na slovenskoj strani za održavanje linija s BIH, slovenska strana je zamoljena da ponudi drugu mogućnost na temelju koje se prijevozi u slučaju nepostojanja interesa sa slovenske strane ne bi u potpunosti prestali izvoditi. Prema njihovom mišljenju postoji, naime, velika vjerovatnost da će u slučaju uvođenja zahtjevanog uslova slovenske strane o učestvovanju kod održavanja linije u istom procentu od strane obaju prijevoznika, većina autobusnih linija biti ukinuta.

Slovenska strana je objasnila da cilj aktivnosti nije ukidanje funkcionirajućih linija, već uspostavljanje zakonitosti kod održavanja međunarodnih autobusnih linijskih prijevoza i obezbjeđivanje prijevoza putnicima kojima je taj prijevoz potreban te je naglasila da je uslov recipročnog učestvovanja već i u trenutačnom zakonodavstvu te da prema slovenskom shvaćanju to znači isti udio na obje strane. Tu će problematiku slovenska strana detaljnije razmotriti kod priprema izmjena Zakona o prijevozima u cestovnom prometu i pokušat će naći odgovarajuće rješenje. O tome će blagovremeno obavijestiti bosanskohercegovačku stranu. Također je naglasila da se međunarodne linije za koje su već izdane dozvole moraju isto tako održavati, a u slučaju da se one ne održavaju, dozvola se mora oduzeti.

Zaključak: Obje strane intenzivno će pratiti održavanje linija sa ciljem da se ukinu one linije koje se ne održavaju i podržavaju da se očuvaju one koje se održavaju.

U vezi s rješavanjem ove problematike izneseno je kao moguće rješenje kad stupi na snagu Protokol uz INTERBUS sporazum u vezi s međunarodnim linijskim i posebnim linijskim autobusnim prijevozom putnika. Bosanskohercegovačka strana je dala informaciju da se pretpostavlja kako će uslovi za stupanje na snagu odredaba spomenutog sporazuma (ratifikacija na strani EU i bar dviju država) biti ispunjeni u prvoj polovici 2024. Obje strane su se složile da je potrebno proučiti kako će stupanje na snagu ovog Protokola utjecati na već izdane dozvole.

Zaključak: Obje će strane proučiti utjecaj odredaba Interbus sporazuma na već izdane dozvole i na način implementacije Protokola.

Bosanskohercegovačka strana je naglasila da je potrebno potražiti rješenje za prelazni period i to do stupanja na snagu izmjena zakona, odnosno do početka primjene protokola INTERBUS sporazuma.

Slovenska strana je objasnila da u sklopu mješovite komisije ne mogu ponuditi rješenja koja bi zahtijevala izmjene zakona. Uz pretpostavku da se radi o funkcionirajućim linijama i sporazumnom dogovoru između kooperanata, očekujemo da će oba kooperanta sporazumno obezbjeđiti obavljanje prijevoza.

Bosanskohercegovačka strana je zamolila da se linije koje se redovito održavaju do iznalaženja odgovarajućeg rješenja, nastave održavati shodno dogovorenim planom.

Zaključak: Slovenska strana će razmotriti moguća drugačija rješenja za prijelazni period.

FURS (Finansijska uprava) je dala informaciju o kršenjima od strane prijevoznika iz BiH, koji po broju prekršaja ne odstupaju od prosjeka.

U nastavku je slovenska strana dala i pregled izdanih dozvola za međunarodne prijevoze. Neke međunarodne autobusne linije trenutno održavaju samo prijevoznici iz BiH, jer je slovenski prijevoznik izgubio licencu EU ili mu je oduzeta dozvola. O navedenom su BiH prijevoznici koji

trenutno samostalno održavaju navedene linije već obaviješteni od strane Ministarstva za infrastrukturu.

Slovenska strana je iznijela problematiku različitog režima obračunavanja PDV-a za prijevoz putnika kod ulaska/izlaska u i iz BIH. Na nekim graničnim prijelazima zahtijeva se obračun PDV-a već pri ulasku u državu, što putnicima u autobusima produžava vrijeme prelaska granice. Slovenska strana je zamolila da se obračun PDV-a za putnički promet u postupku prelaza granice tretira prioritarno, prije fizičkih osoba i prije postupaka prijevoza tereta.

Zaključak: Bosanskohercegovačka strana da će tražiti da se nadležni organi upoznaju s načinom obračuna PDV-a za prijevoz putnika na graničnim prijelazima i o tome obavijestiti slovensku stranu. Prioritetno tretiranje putničkog prometa na graničnim prijelazima bosanskohercegovačka strana će razmotriti i dati slovenskoj strani odgovor.

Slovenska strana je objasnila da je na temelju Sporazuma INTERBUS dozvoljeno da se spisak putnika priloži putnom listu, što znači da spisak putnika nije potrebno unijeti u sam formular putnog lista. Bosanskohercegovačka strana se s time složila.

Zaključak: Na formularu putnog lista INTERBUS-a nije obavezno upisivati spisak putnika. Spisak putnika mora u takvom slučaju biti opremljen žigom od strane prijevoznika i spojen za formular putnog lista. Za obavljanje povremenog prijevoza putnika kao kontrolni dokument dovoljan je ispunjen formular putnog lista.

Slovenska strana je ukratko predstavila i aktivnosti na projektu »Interoperabilnosti«. Obaveze se odnose na prijevoze putnika koji su državljani trećih država (DTD) kad ulaze u šengenski prostor. U skladu s provedbenom Uredbom Komisije (EU) br. 2021/1217 i provedbenom Uredbom Komisije (EU) br. 2021/1224 prijevoznik će morati prije početka prijevoza provjeriti status putnika koji je državljanin treće države u sistemima EES i ETIAS. U EES se provjerava samo status viza za kratkoročni boravak, izdanih za jednokratni ili dvokratni ulazak. U ETIAS-u se provjerava važenje dozvole za putovanje za putnike koji su oslobođeni obaveze vize i putuju na šengensko područje.

Prijevoznici će provjeravanja u informacijskom sistemu moći obavljati preko portala za prijevoznike, na koji mogu ulaziti preko međusistemskog interfeasa (sučelja), preko mobilne aplikacije ili preko web browsera (mrežni pretraživač). Koordinacija aktivnosti za prijevoznike ide preko agencije eu-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sistemima na području slobode, sigurnosti i prava), kod koje se prijevoznici moraju prvo registrirati. Registracije se već obavljaju. Registracijom u IT sistem prijevozniku će biti omogućeno primiti sve potrebne informacije za pripremu vlastitog sistema i poslovnih procesa za uvid u elektronski sistem EU, kojim upravlja EU-LISA

Bez obzira na to što su rokovi za uspostavljanje sistema već više puta pomaknuti, slovenska strana je upozorila na ovu obavezu prijevoznika koji će prevoziti putnike iz država koje nisu članice EU. Istovremeno je upozorila i na predviđeno uvođenje provjeravanja biometrijskih podataka kod ulaska u šengenski prostor, što će utjecati na protočnost graničnih prijelaza, a vjerojatno i na vozne redove.

Ad 3) PRIJEVOZ ROBA

Na području cestovnog prijevoza roba za 2023. razmijenjeno je 6.000 dozvola za prijevoze u/iz trećih država. U skladu s dogovorom u 2003. godini bilateralni i tranzitni prijevoz obavljaju se bez dozvola. Slovenski prijevoznici su 2022. iskoristili 3672 dozvole (61,2%), a do oktobra 2023. iskorišteno je 3469 dozvola (57,8%) te je stoga razmijenjena kvota slovenskim prijevoznicima dovoljna.

BIH je iznijela informaciju o iskorištavanju dozvola i to za posljednjih pet godina. Iskorištenost je iznosila između 94 i 97%. BIH strana je slovenskoj strani i ranije upućivala prijedlog za povećanje kvote i prilikom zasjedanja predložila da se kvota dozvola za prijevoze u/iz trećih država poveća na 7000 dozvola i pokusno razmijene određenu kvotu godišnjih dozvola za treće zemlje, koje bi važile samo za vozila standarda EURO 6 za neograničeni broj vožnji.

Slovenska strana je objasnila da zbog obaveza u vezi zaštite okoline ostaje na istom stanovištu u vezi s povećanje kvota kao prošle godine. Republika Slovenija mora zbog obaveza na nivou EU smanjiti obim teretnog prometa i u skladu s time već niz godina ne povećava kvotu dozvola niti jednoj državi. I stanovište slovenačkih obiju komora isto je kao i ministarstva, naime, da se protive povećanju kvota. Zbog utjecaja prometa na okolinu u budućnosti se može očekivati da će doći do zahtjeva za smanjenjem kvota.

Zaključak: Kvota dozvola ostaje nepromijenjena.

Ad 4) OSTALO

Slovenska strana je objasnila da je potrebno cjenik za naplatu dozvola za prijevoznike iz BiH uskladiti sa cjenikom određenim Zakonom o upravnim taksama u RS koji važi i za sve ostale prijevoznike. U skladu s time od 1. 11. 2023. upravna taksa za prijevoznike iz BiH u Republici Sloveniji obračunavat će se u skladu sa Zakonom o upravnim taksama (Tarifni broj 31) isto kao što to važi i za ostale prijevoznike. Trenutni važeći cjenik slovenska strana je priložila uz ovaj protokol. Dođe li do eventualne izmjene navedenog zakona, promijenit će se i cjenik.

Zaključak: Sa 1.11.2023. se upravna taksa obračunava u skladu s važećim Zakonom o upravnim taksama.

FURS je iznio problematiku obračunavanja PDV-a od strane BIH prijevoznika. Kod nadzora su evidentirana kršenja i prijevoznici u slučaju da utvrde da su PDV pogrešno obračunali, mogu grešku ispraviti samoprijavom (ispravak na sljedećem obračunu PDV-a). U tom slučaju neće biti izrečene kazne. Bosanskohercegovačka strana je zamoljena da na to upozori svoje prijevoznike, jer će nadzor nad ovim sektorom biti pooštren.

Slovenska strana je upoznala bosanskohercegovačku stranu s utvrđenim slučajevima ugrađivanja analognih tahografa u vozila koja su prvi puta puštena u promet u državama članicama EU između 1. 1. 2006. i 16. 6. 2010. te uvezena u BIH nakon tog datuma. U nekim je slučajevima digitalni tahograf zamijenjen s analognim. S obzirom na odredbe 13. člana AETR-a spomenuta praksa znači kršenje odredaba sporazuma te je u skladu s time bilo sankcioniranih nekoliko slučajeva i određeno je uklanjanje analognog tahografa. Obje strane

su se složile da vozila koja su prvi puta puštena u promet u državama EU u navedenom periodu i koja su imala ugrađen digitalni tahograf i nakon uvoza u BiH nakon 16. 6. 2010. moraju biti opremljena s digitalnim tahografom.

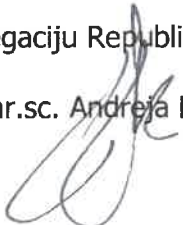
Strane su razmijenile i informacije u vezi s teškoćama oko zahtjeva koji se tiču detaširanih radnika koji dolaze iz država nečlanica EU te su se složile da je praksa u pojedinim državama članicama različita.

Razgovori su se odvijali u prijateljskoj i konstruktivnoj atmosferi. Na kraju zasjedanja je bosanskohercegovačka strana pozvala slovensku na sljedeće zasjedanje mješovite komisije u BiH.

Protokol je potpisan u dva primjerka - na slovenskom i jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

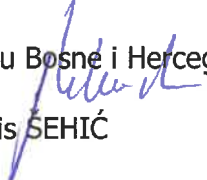
Za delegaciju Republike Slovenije

mr.sc. Andreja Knez

Za delegaciju Bosne i Hercegovine

Adis SEHIĆ

Delegacija Republike Slovenije

1. mr.sc. Andreja KNEZ, generalna direktorica Direktorata za ceste i cestovni promet, Ministarstvo za infrastrukturu, vođa delegacije
2. Tanja KOCJANČIČ, vođa Sektora za cestovni promet, Ministarstvo za infrastrukturu
3. Tina DERNULOVEC, Sektor za cestovni promet, Ministarstvo za infrastrukturu
4. Janko PETAN, Finansijska uprava RS, Ministarstvo za financije
5. Anton KMETIČ, Finansijska uprava RS, Ministarstvo za financije
6. Mateja FILIPČIČ, Finansijska uprava RS, Ministarstvo za financije
7. Herman ZAKRAJŠEK, Inspektorat RS za infrastrukturu
8. Robert SEVER, Trgovinska komora Slovenije
9. Igor SEP, Trgovinska komora Slovenije
10. Eva ŽONTAR, Trgovinska komora Slovenije
11. Milan SLOKAR, Trgovinska komora Slovenije
12. Natalija REPANŠEK, Zanatsko-poduzetnička komora Slovenije
13. Božena GERMELJ DRSTVENŠEK, Zanatsko-poduzetnička komora Slovenije
14. Peter MIRT, Zanatsko-poduzetnička komora Slovenije
15. Dean ŽUNIČ, Zanatsko-poduzetnička komora Slovenije
16. Božica PRUNČ, prevodilac

Delegacija Bosne i Hercegovie

1. Adis ŠEHIĆ, glavni inspektor, Inspektorat, Ministarstvo komunikacija i prometa, vođa delegacije
2. Miroslav ĐERIĆ, šef Odsjeka za cestovni i željezniški promet, Sektor za promet, Ministarstvo komunikacija i prometa
3. Samir PLANIČIĆ, Sektor za promet, Ministarstvo komunikacija i prometa
4. Enis AJKUNIĆ, Sektor za promet, Ministarstvo komunikacija i prometa
5. Zijad SINANOVIĆ, direktor, Sektor za transport, Vanjskotrgovinska komora BIH
6. Saudin PARIĆ, Vanjskotrgovinska komora BIH

